

N:o 16.

Kongl. Maj:ts nädiga proposition till Riksdagen angående disposition till svenska kyrkan i Paris af öfverskott å de från svenska kronans fastighet i Konstantinopel inflytande hyresinkomster; gifven Stockholms slott den 10 februari 1893.

Med åberopande af bifogade utdrag af protokoll öfver utrikesdepartementsärenden vill Kongl. Maj:t i nåder föreslå Riksdagen att medgifva, att af öfverskotten å de från kronans fastighet i Konstantinopel inflytande hyresinkomster må från och med år 1894 och tills vidare få för svenska kyrkan i Paris användas 2,700 kronor årligen, deraf 864 kronor att utgå såsom lönetillökning för pastor vid nämnda kyrka.

Kongl. Maj:t förblifver Riksdagen med all kongl. nåd och ynnest städse välbevågen.

OSCAR.

C. Lewenhaupt.

Utdrag af protokollet öfver utrikesdepartementsärenden hållet inför Hans Maj:t Konungen i statsrådet å Stockholms slott den 10 februari 1893.

Närvarande:

Hans excellens herr statsministern BOSTRÖM,
 Hans excellens herr ministern för utrikes ärendena greve LEWENHAUPT,
 Statsråden: friherre VON ESSEN,
 friherre ÅKERHIELM,
 ÖSTERGREN,
 GROLL,
 WIKBLAD,
 GILLJAM,
 friherre RAPPE,
 CHRISTERSON.

Hans excellens herr ministern för utrikes ärendena anförde i underdånighet:

»I nådig proposition den 13 januari 1892 föreslog Eders Kongl. Maj:t Riksdagen att, i afvaktan på den slutliga pröfningen af väckt förslag rörande ombyggnad af de till kronans fastighet i Konstantinopel hörande bodlägenheter, medgifva, dels att af öfverskotten å de från berörda fastigheter inflytande hyresinkomster finge från och med år 1893 tills vidare till svenska kyrkan i Paris användas 3,050 kronor årligen, deraf, på sätt i det vid propositionen fogade statsrådsprotokoll angafs, 2,186 kronor voro afsedda till fyllande af brist i kyrkans budget och 864 kronor till lönetillökning för kyrkans pastor, dels ock att omförmälda öfverskott i öfrigt måtte tills vidare reserveras och insättas i Sveriges riksbank på särskild räkning, benämnd »medel influtna från kronans fastighet i Konstantinopel, till framtida disposition».

Uti skrifvelse den 20 maj sistlidet år anförde Riksdagen, att då det enligt Riksdagens åsigt vore af vigt, att den svenska kyrkliga verksamheten i Paris vidmagthölles, men fara vore att denna verksamhet komme att afbrytas, om kyrkan icke erhöile ytterligare bidrag från svenska staten,

Riksdagen bifallit Eders Kongl. Maj:ts framställning, så vidt densamma rörde beredande af lönetillökning åt kyrkans pastor, men ansett att medgifvande om användning af öfverskottsmedlen för lönetillökning åt bemälde pastor nu borde lemnas endast för år 1893, på det nästkommande Riksdag måtte ej mindre ytterligare pröfva behovet än äfven, derest detsamma fortfarande förefunnes, taga i öfvervägande, huruvida utgiften för omförmälda ändamål kunde lämpligen af ifrågavarande öfverskottsmedel bestridas.

Hvad åter anginge frågan om användning af återstående 2,186 kronor af det utaf Eders Kongl. Maj:t för svenska kyrkan i Paris afsedda beloppet, 3,050 kronor, hade vid behandling deraf Riksdagens kamrar stannat i olika beslut af den beskaffenhet, att jemlikt 63 § riksdagsordningen frågan i följd deraf för sist församlade Riksdag förfallit.

I enlighet härmed och på grund af det af Eders Kongl. Maj:t vid underdånig föredragning den 29 juni sistlidet år fattade beslut har kongl. utrikesdepartementets kameralafdelning i Sveriges riksbank på särskild räkning, benämnd »medel influetna från kronans fastighet i Konstantinopel, till framtida disposition» deponerat öfverskotten å de från berörda fastighet inflytande hyresinkomster. Enligt hvad kameralafdelningens räkenskaper utvisa har kameralafdelningen af dessa hyresmedel, hvaraf behållningen i riksbanken jemte räntor vid 1892 års början utgjorde kr. 14,223,01 och hvilka medel af beskickningen i Konstantinopel beräknats lemna ett årligt öfverskott af omkring kr. 11,000, under sistlidet år mottagit kr. 10,862; men då kameralafdelningen eger att af samma medel årligen till ett svenskt brandförsäkringsbolag utbetala, förutom ett mindre belopp, eller kr. 10,87, i depositionsafgift, såsom premie för brandförsäkring af kronans ifrågavarande fastighet ett belopp af kr. 1,680, uppgick den summa, som under 1892 kunnat insättas i riksbanken, till kr. 9,171,13.

Hvad beträffar frågan om ombyggnad af de till fastigheten i Konstantinopel hörande bodlägenheter, så föreligger väl, sedan det byggnadsförslag, hvarom jag förmälde i mitt anförande till statsrådsprotokollet den 13 januari 1892, undergått vidare granskning, ett nytt förslag i ämnet, men då detta förslag först den 30 nästlidne december inkommit till Kongl. utrikesdepartementet, befinner sig denna fråga ännu icke i det skick, att jag kan anmäla densamma till slutlig behandling.

Deremot anhåller jag att nu få påkalla Eders Kongl. Maj:ts uppmärksamhet för en af svenska församlingen i Paris genom dess kyrkoråd ingifven förnyad underdånig ansökning om ökad bidrag till kyrkan å nämnda ort.»

Sedan herr ministern för utrikes ärendena föredragit berörda underdåniga ansökning tillika med deröfver afgifna yttranden af beskickningen i

Paris och h. h. erkebiskopen, hvilka yttranden skulle jemte ansökningen bifogas dagens protokoll, anförde herr ministern vidare:

»Enligt hvad i den underdåniga ansökningen anföres har genom yppadt tillfälle att upplåta kyrkan för en fransk protestantisk församlings gudstjenst en tillökning i kyrkans inkomster blifvit beredd, till följd hvaraf den förut till 2,186 kronor beräknade bristen i kyrkans budget för år 1893 kan antagas komma att uppgå till endast 1,836 kronor. Kyrkorådet anholder nu, dels att ett statsanslag af 1,836 kronor måtte beviljas för betäckande af denna brist i kyrkans budget för 1893, dels ock att framgent ett årligt anslag måtte beviljas af 2,700 kronor, hvaraf 1,836 kronor för betäckande af brist i kyrkans budget och 864 kronor såsom löne-tillökning för pastorn.

Vid ansökningen finnes äfven fogad en bilaga, som utvisar att större delen af den anmälda bristen uppkommer derigenom att kyrkan fortfarande bidrager till pastorslönen med 1,900 francs af kyrkans medel, och att pastorslönen efter det tillägg deri, som beviljades vid sistlidne riksdag för lörens höjande till 10,000 francs, för närvarande bestrides med följande belopp:

Lön som pastor vid kyrkan:			
Kyrkans bidrag.....	1,368 kronor	1,900 francs	
Ordinarie statsanslag från 3:dje			
hufvudtiteln.....	2,950	»	4,100 »
Löneförhöjning för 1893.....	864	»	<u>1,200 »</u> 7,200 francs
Lön som sjömansprest.....			<u>2,800 »</u>
			Summa 10,000 francs

I det utlåtande, statsutskottet vid 1892 års riksdag afgaf rörande Eders Kongl. Maj:ts framställning om ökad bidrag till kyrkan i Paris, och hvilket utlåtande bifölls af Riksdagens Andra Kammare, medan Första Kammaren godkände Eders Kongl. Maj:ts proposition, angafs såsom skäl för att icke bifalla Eders Kongl. Maj:ts framställning, i hvad den afsåg fyllande af brist i kyrkans budget, att det borde tillkomma den svenska församlingen i Paris att sjelf vidtaga åtgärder till bristens betäckande eller balanserande tills vidare, i hvilket afseende utskottet antog svårighet desto mindre böra möta, som utsigt förefunnes, att genom försäljning af de till kyrkan hörande tomter för ändamålet tillgängliga medel skulle inflyta.

Med afseende på frågan, huruvida större årligt bidrag må kunna påräknas från församlingen, framhålles såväl i kyrkorådets ansökning som i de öfver densamma af ministern i Paris och h. h. erkebiskopen afgifna yttranden, att församlingen till största delen består af obemedlade och resande, från hvilka icke något bidrag till kyrkans utgifter erhålles; att

den nuvarande generationen af församlingens mera bemedlade medlemmar öfverlemnad kyrkan såsom gåfva till svenska staten, att medlemmar af församlingen äfven anskaffat icke obetydliga summor till kyrkans reparation, och samlat en understödsfond af 50,000 kronor, samt att vid sådant förhållande brist på offervillighet icke från församlingens sida blifvit visad. Det torde få erinras, att medlemmarne af församlingen i Paris icke äro i likhet med medlemmar af församlingar inom riket underkastade uttaxering till betäckande af kyrkans utgifter, hvadan följaktligen kyrkan för täckande af sina behof är, i den mån statens anslag och kyrkans egna inkomster icke dertill lemna tillgång, hänvisad till frivilliga bidrag. Vid detta förhållande och då församlingens mer bemedlade medlemmar redan fått för kyrkans så väl åstadkommande som vidmakthållande vidkännas betydande upppoffringar, torde det icke vara att förvänta, att den nuvarande bristen i budgeten skall täckas genom ytterligare bidrag från församlingens sida.

Icke mindre svårigheter torde möta för den af 1892 års statsutskott alternativt anvisade utvägen att »tills vidare balansera» bristen, intill dess någon kyrkan tillhörig tomt kan varda försäld. Tomterna äro jemte kyrkan öfverlättna på svenska staten, hvilken sålunda är deras egare. De kunna fördenskull icke af församlingen användas såsom säkerhet vid upplåning för de årliga underbalansernas betäckande, och då församlingen icke har någon säkerhet att erbjuda, läser annan möjlighet för församlingen att balansera bristen i de årliga budgeterna icke förefinnas än att anlita svenska staten såsom långifvare. En sådan anordning, ehuru förut använd, synes mig föga lämplig, och skulle i sjelfva verket endast innebära, att församlingen år efter år tärde på kyrkans kapitaltillgångar, med den påföljd, att, när en gång tomterna kunde med fördel afyttras, kyrkan befunne sig i ännu sämre ställning och statens mellankomst för bristens täckande blefve i än högre grad påkallad.

Jag kan för min del icke annat än, i likhet med Eders Kongl. Maj:ts minister i Paris och h. h. erkebiskopen, finna församlingens underdåniga ansökning om ytterligare statsbidrag synnerligen behjertansvärd, och det synes mig, att betänkligheter desto mindre borde möta mot att bevilja ett dylikt bidrag, som detsamma icke behöfver belasta statsbudgeten, utan torde med skäl kunna, på sätt som föreslogs i Eders Kongl. Maj:ts proposition till 1892 års riksdag, anvisas till utgående från öfverskottet å de från kronans fastighet i Konstantinopel inflytande hyresinkomster. Såsom jag erinrade i mitt anförande till statsrådsprotokollet den 13 januari 1892, har sistberörda fastighet förvärfvats i ett syfte, som ligger mycket nära det ändamål, för hvilket den svenska kyrkoförsamlingen i Paris blifvit bildad, i det man i båda fallen afsett att å främmande ort bereda tryggadt till-

fälle till luthersk religionsutöfning och religionsvård. Öfverskotten å hyresafkastningen af fastigheten i Konstantinopel måste alltså anses erhålla en med det ursprungliga syftet för fastighetsköpet närmare öfverensstämmande användning, om deraf anvisas medel för den lutherska kyrkan äfven å andra orter, än om dessa öfverskott skulle tagas i anspråk för andra statsändamål, och, såsom jag äfven framhöll i mitt berörda anförande till statsrådsprotokollet, är afkastningen af fastigheten i Konstantinopel numera tillräckligt stor för att äfven med afdrag af det belopp, som ifrågasättes för kyrkan i Paris, lemna tillgång till anställande af en svensk prest vid legationen i Konstantinopel om och när det kan visa sig lämpligt och möjligt att ånyo der upprätta en dylik befattning.

Jag vågar derföre hysa den förhoppning, att en förnyad vädjan till Riksdagen att bispringa kyrkoförsamlingen i Paris icke skall lemnas utan afseende, men då det icke torde böra ifrågakomma att ånyo upptaga den redan af Riksdagen afslagna framställningen om bidrag till täckande af brist i kyrkans budget för år 1893, lärer den framställning, som Eders Kongl. Maj:t nu kan finna skäl afåta till Riksdagen, böra begränsas att omfatta förhållandena efter sistnämnda år.

Åberopande det anförda, hemställer jag i underdånighet, att Eders Kongl. Maj:t ville i nådig proposition föreslå Riksdagen att medgifva, att af öfverskotten å de från kronans fastighet i Konstantinopel inflytande hyresinkomster må från och med år 1894 och tills vidare få för svenska kyrkan i Paris användas 2,700 kronor årligen, deraf 864 kronor att utgå såsom lönetillökning för pastor vid nämnda kyrka.»

Till denna hans excellens herr ministerns för utrikes ärendena hemställan behagade, jemlikt öfrige närvarande statsrådsledamöters underdåniga tillstyrkan, Hans Majestät Konungen lemna nådigt bifall, samt befalla, att en i enlighet med det vid detta protokoll fogade förslag uppsatt proposition skulle jemte utdrag ur dagens protokoll och dertill hörande bilagor till Riksdagen af-låtas.

Ex protocollo
G. M. Falkenberg.

TILL KONUNGEN.

I Oktober sistlidet år ingick kyrkorådet vid svenska församlingen i Paris till Eders Kongl. Majestät med underdånig skrifvelse, deri kyrkorådet, efter eu framställning af församlingens brydsamma ekonomiska läge, i underdånighet anhöll, att Ers Majestät behagade till Riksdagen aflåta nådig proposition, att det till församlingen för närvarande af statsmedel utgående årliga anslaget af 2,950 kronor måtte af Riksdagen höjas till ett belopp af kronor 6,000, att i denna form utgå från och med år 1893.

Med anledning af denna kyrkorådets skrifvelse täcktes ock Ers Kongl. Majestät i Nådig skrifvelse af den 13 sistlidne Januari föreslå Riksdagen, att af öfverskotten å de från kronans fastigheter i Konstantinopel inflytande hyresinkomster finge från och med år 1893 tills vidare till svenska kyrkan i Paris användas 3,050 kronor årligen.

I sitt utlåtande till Riksdagen angående denna fråga hade statsutskottet hemställt »att Kongl. Majestäts förevarande framställning må på det sätt bifallas, att Riksdagen medgifver, att af de från berörda fastigheter inflytande hyresinkomster må för år 1893 till lönetillökning för pastor vid svenska kyrkan i Paris användas 864 kronor» — hvilken utskottets hemställan också blef af Riksdagen bifallen.

Genom detta Riksdagens beslut är visserligen för vår församling *något* vunnet, i det att dess pastor sålunda får en välbehöffig lönetillökning och dermed sättes i stånd att arbeta utan personliga ekonomiska svårigheter; men beträffande församlingens *egen* brydsamma ekonomi, är denna alldeles densamma som förut, då Riksdagen ej funnit skäl bevilja det för betäckande af bristen i dess budget afsedda beloppet af kronor 2,186.

Detta Riksdagens beslut har — det behöfver knappast sägas — inom kolonien väckt både förvåning och smärta, och förvåningen delas af alla inom de fransk-protestantiska kretsarne, till hvilkas kändedom nått denna Riksdagens vägran att komma vår i ekonomiskt betryck stadda församling till hjälp. Man har svårt att fatta ett sådan tillvägagående i Gustaf Adolfs land, och detta gent emot en kyrka, hvars anor äro så ärofulla, och hvars betydelse äfven för den franska protestantismen, såsom i viss mening dess moderkyrka, denna vet att tillfullo uppskatta.

Vid det för vår församling smärtsamma afslag Riksdagen på den till densamma aflåtna nådiga propositionen gifvit, är det oss emellertid en tillfredsställelse att konstatera, att Riksdagen såväl som utskottet erkänt värdet af vår kyrkliga verksamhet i Paris och vigten af dess fortgående, ehuru den icke funnit skäl att förse kyrkan med hvad hon behöfver för att kunna fullgöra sin viktiga bestämmelse.

Icke i bestridande af vår kyrkogernings vikt och betydelse har sålunda utskottets förslag och Riksdagens bifall dertill sin grund; utan denna grund synes vara att söka

dels i den omständigheten att Riksdagen i likhet med utskottet ansett, att församlingen kunde sjelf betäcka bristen i sin budget, *dels* att hon »borde i någon mån likställas med andra församlingar som icke hafva större tillgångar». Likväl uttalades derjemte såväl i utskottet som i Riksdagen den meningen »att frågan nästa år kan komma igen,» och att, »om det då blir utredt att församlingen är så fattig och dess behof så betydliga, att ett ökad statsunderstöd är nödvändigt, frågan då ånyo må tagas under ompröfning.»

Hvad först beträffar den af Riksdagen uttalade meningen, att församlingen sjelf kan och bör betäcka bristen i sin budget genom ökade årsbidrag, så bedja vi att — i likhet med hvad som skedde i vår förra skrifvelse — få i underdånighet påpeka, *dels* att den ojemförligt större delen af församlingen (nära $\frac{3}{4}$) utgöres af fattige tjenare, handtverkare, handelsbiträden, studerande och artister, *dels* att kolonien medels donationer och sammanskott byggt en kyrka, som år 1882 färdig och skuldfri samt till ett värde af omkring 200,000 francs öfverlemnades till svenska staten såsom dess egendom, *dels* slutligen, att den des-utom samlat en understödsfond på öfver 50,000 kronor, hvaraf årliga räntan användes till understöd åt fattige landsmän, och att den för samma ändamål ytterligare sammanskjuter och utdelar omkring 1,000 francs årligen — att nu icke tala om huru, *förutom allt detta*, den *enskilda* välgörenheten och hjälpsamheten här tages af behöfvande landsmän i anspråk i en utsträckning, som man i hemlandet har föga aning om, och detta icke minst af dem, hvilka *icke* tillhöra kolonien utan mer tillfälligtvis här uppehålla sig. För öfrigt torde det böra påpekas, att det naturligen här liksom i hemlandet fins personer, hvilka äro fullständigt indifferentare för allt som rör kyrkan och dess angelägenheter, och att följaktligen församlingen af desse — som dessutom oftast äro att finna bland de mera bemedlade — vanligen har föga eller ingen hjälp att påräkna för de kyrkliga utgifternas bestridande. *)

Tager man i betraktande alla dessa nu påpekade förhållanden inom församlingen, så är säkert hvar och en villig medgifva, att man näppeligen kan af den begära större upoffringar än hvad den gjort och fortfarande gör för sin kyrka och sin fattigvård.

Hvad åter beträffar förslaget att genom lån balansera den i budgeten förefintliga bristen, så bemötte Hans Excellens herr ministern för utrikes ärendena i Riksdagen detta förslag på sådant sätt, att det väl torde anses vara en gång för alla fallet. Ett sådant förslags genomförande vore just att för all framtid göra den ekonomiska ställningen ohållbar — såsom ock Hans Excellens tydligt ådagalade.

Vid anslagsfrågans behandling i Riksdagen påpekades ock, att pariserförsamlingen borde vara likställd med andra församlingar, och att ett beviljande af ökad statsanslag vore att otillbörligt gynna den förra.

Redan af hvad ofvan blifvit anfördt torde dock framgå, att *förhållandena inom denna församling ganska väsentligt skilja sig från dem i hemlandets församlingar*, och att det

*) Berömvärda undantag finnas dock, såsom då för ett par år sedan en man, hvilken för sin personliga del står alldeles utom kyrkans rämärken, men som dock förstår att uppskatta dess stora betydelse för mången annan, kanske mest för dem hvilka föga eller intet kunna för den ofra, till bestridande af reparationskostnader skänkte till församlingen ett belopp af 5,000 francs.

följaktligen vore obilligt att i fråga om statsbidrag vilja göra den förra likställig med de senare.

Men obilligheten uti att här tillämpa likställighetsprincipen blir än påtagligare, då vi besinna, att fördelarne af den kyrkliga gerningen härstädes komma icke blott församlingen och kolonien till del, utan minst lika mycket dem af våra landsmän som för längre eller kortare tid *gästa* den franska hufvudstaden och hvarken äro i församlingen inskrifna eller kunna anses tillhöra kolonien. För desse är den svenska kyrkan med dess gudstjänster och öfriga förmoner af nästan än mer betydelse än för de här bosatte landsmännen, något som för öfrigt är naturligt nog, främmande för alla förhållanden och fullständigt obekanta med språket som de förre vanligen äro. Det är också med stor tacksamhet som många af de hit ankommande talrika landsmännen mottaga de meddelanden om våra gudstjänster och öfriga församlingsförmåner, som vi hvarje vecka utsända till *dem*, hvilka på Skandinaviska Bokhandeln antecknat sina adresser, och mer än en af desse har till oss uttalat sin glädje öfver att i den främmande staden finna portarne af en svensk kyrka för sig upplåtna.

På samma sätt är ock, såsom redan blifvit antydt, den ganska vidsträckta fattigvård *) församlingen utöfvar ingalunda inskränkt blott till dess egna och koloniens medlemmar utan *sträcker sig äfven till fattige landsmän från hemlandets församlingar*, hvilka komma hit för att söka anställning, för att utbilda sig i ett handverk eller i andra syften och dervid i många fall blifva i behof af understöd i en eller annan form. Och de icke blott få den *hjälp*, hvaraf de *under vistelsen* här hafva behof, utan när de vilja återvända till fosterlandet för att der göra fruktbara de insigter och färdigheter de här vunnit, men — såsom oftast är händelsen — sakna *medel till hemresan*, så kommer dem äfven här fattigvården till hjälp genom att delvis eller — hvilket är det vanligaste — helt och hållet *bekosta hemfärden*. På detta sätt har *under innevarande år icke mindre än 29 personer från skilda församlingar i hemlandet*, d. v. s. nära hälften af alla understödsökande, af vår understödsförening här fått tillfällig hjälp till större eller mindre belopp, och af desse hafva *9 äfvenledes genom fattigvårdens försorg och hjälp satts i tillfälle att vända åter till Sverige eller annorstädes*, der de antingen fått löfte om anställning eller haft *utsigt* att erhålla sådan.

Fins väl nu i hemlandet någon enda församling, som verkar under ens tillnärmelsevis liknande förhållanden som den svenska församlingen i Paris? Fins någon hvilken såsom denna erbjuder eller har tillfälle att erbjuda sina kyrkliga förmåner åt medlemmar af andra svenska församlingar från Ystad till Haparanda? Fins slutligen någon, hvars fattigvård så kommer icke blott dess egne fattiga till del utan behöfvande landsmän från alla delar af vårt land? Svaret på dessa frågor kan icke blifva annat än nej, och under sådana förhållanden synes det föga rättvist, att när fråga är om understöd af allmänna medel till den sjelf fattiga pariserförsamlingen, vilja »likställa denna med andra församlingar som icke hafva större tillgångar.» Det synes oss tvärtom, som skulle hemlandets

*) Pastor är ständig sekreterare i fattigvården.

församlingar stå i ej så liten skuld till denna, och att den har på sin sida rätten och billigheten, då den af Sveriges riksdag begär ett understöd, som för tillfället är för den nödvändigt för att den skall kunna bestå och på sätt hittills skett verka för härvarande landsmäns andliga och lekamliga väl.

I det vår föregående underdåniga skrifvelse bifogade förslaget till stat för kyrkan fans bland utgifterna upptagna en post; »Underhåll af hus, grafvar och inventarier», mot hvilken en ärad ledamot af Andra Kammaren gjorde anmärkning, uttalande sin »tvekan om lämpligheten att på kyrkans stat upptaga underhållet af grafvar och inventarier.» — Rubriceringen var måhända vilseledande, men hade sin grund i den omständigheten, att vi vid budgetens uppgörande noggrant följde statistiska Centralbyråns till oss öfversända blanketter för det sammandrag af hvarje års räkenskaper som bör till byrån insändas. Emellertid synes det af dessa blanketter, som äro afsedda att begagnas af våra svenska församlingar i allmänhet, framgå, att underhållet af grafvar och inventarier ej är något för nämnda församlingar främmande, och hvad särskildt beträffar inventarierna är ju desses underhåll alldeles naturligt och nödvändigt. Så ock för vår församling. Hvad åter grafvarne angår, så var den af oss följda rubriceringen så till vida felaktig, som vi endast hafva en graf att underhålla. Detta underhåll åter åligger församlingen på den grund, att hon vid uppförandet af sin kyrka fick af en person (framlidne herr Th. F. Leffler) mottaga den frikostiga donationen af 10,000 (tio tusen) francs, mot förpligtelse blott att underhålla hans på en kyrkogård härstädes befintliga familjegrav, ett underhåll hvilket — såsom af det bifogade budgetförslaget framgår — kräver högst ringa uppoffring i jämförelse med den förmån af hvilken det är betingadt.

Närslutna bilaga innehåller förslag till stat för församlingen från och med 1893. Deri upptagne *utgifter*, satta så lågt som möjligt, äro baserade på de förflutna årens och i öfverensstämmelse såväl med dessa som med det vår föregående underdåniga skrifvelse bifogade budgetförslaget, med undantag blott af pastorslönen, som i följd af den af Riksdagen beviljade lönetillökningen af 864 kronor kunnat höjas till 7,200 fr., och en under året *tillkommen* obetydlig post, utgörande aflöning till en kantor, som församlingen funnit sig nödsakad att anställa, att leda sången vid dess gudstjenster, då orgelnisten ej sjelf kan göra detta. Emellertid *ökas icke* genom upptagande af denna post församlingens behof af statsunderstöd för fyllande af bristen i dess budget utöfver det belopp (2,186 kr.), som Eders Kongl. Maj:ts af innevarande års riksdag i nåder åskade. Det belopp vi nu behöfva, *understiger* tvärtom — såsom af bilagan framgår — med omkring 350 kronor det vi i vår förra skrifvelse i underdånighet begärde, ett förhållande som har sin grund i den lyckliga och alldeles oförutsedda omständigheten, att församlingen från och med nästa år, genom att upplåta kyrkan för en fransk-protestantisk församlings gudstjenster — något som vi visserligen helst skulle önskat undvika, men som den nuvarande ekonomiska ställningen gör för oss till en skyldighet, då tillfälle dertill erbjuder sig — får en hyresinkomst, som visserligen icke nu kan för framtiden till sitt exakta belopp beräknas, men som likväl icke torde komma att understiga 1,200 francs, hvartill den ock är i det bifogade förslaget till inkomst- och utgifts-stat upptagen.

Enligt detta förslag står församlingen från och med nästa år inför en brist i sin budget af 2,550 francs eller ungefär 1,836 kronor; och af hvad vi ofvan haft äran i underdånighet anföra, torde med all önskvärd tydlighet framgå, att församlingen *icke sjelf förmår* att fylla denna brist.

Ingen annan utväg står oss sålunda åter än att förnya vår sistlidet år till Eders Kongl. Maj:t ingifna underdåniga ansökan om ytterligare understöd af statsmedel; och vi göra detta i den fasta öfvertygelsen, att en församling, hvilken har en sådan uppgift som svenska församlingen i Paris, och hvilken, på sätt ofvan påpekats, arbetar för fyllande af denna sin uppgift, eger, då hon sjelf befinner sig i betryck, och synnerligast då detta betryck sätter sjelfva hennes tillvaro i fara, ovedersäglig rätt att vänta, det hennes bön om hjälp ej lemnas ohörd af landets representation.

Vi våga alltså, på grund af hvad ofvan blifvit anfördt, hos Eders Kongl. Maj:t i djupaste underdånighet anhålla, att Eders Maj:t täcktes till Riksdagen aflåta nådig proposition, att, förutom det innevarande år till löneförhöjning åt pastor vid svenska församlingen i Paris beviljade beloppet af kronor 864, ett ytterligare årligt *anslag af 1,836 kronor* må af allmänna medel beviljas, till fyllande af bristen i kyrkans budget, och att detta senare belopp må, i likhet med det förra, utgå redan från och med 1893.

Paris den 29 November 1892.

På svenska församlingens i Paris vägnar:

Dess kyrkoråd

J. HEMBERG.

Edv. Jensen.

D. Herlofsson.

Gustaf Nordling.

Henrik Lindberg.

O. W. Schmidt.

Bilaga.

Förslag till Inkomst- och Utgifts-stat för svenska kyrkan i Paris från och med år 1893.

Inkomster.		Utgifter.	
	francs.		francs.
Det äldre statsanslaget	4,100	Pastors lön	7,200
Kollekten vid gudstjensterna	250	Kyrkovaktarens aflöning	600
Årsafgifter och frivilliga gåfvor	900	Orgelnistens arvode	400
Hyresmedel*)	1,200	Kantorns och orgeltramparens	300
Det af innevarande års riksdag be- viljade anslaget, kronor 864	1,200	Underhåll af kyrkan med inventarier	600
<i>Brist</i>	2,550	Underhåll af Lefflerska grafven*)	50
		Bränsle och lysämne	550
		Skatter, assurans, förbrukningsper- sedlar, expeditionskostnader m.m.	500
		Summa francs 10,200	
	Summa francs 10,200		Summa francs 10,200

*) Beloppet kan för framtiden endast approximativt beräknas, men bör dock ej komma att *undersluta* 1,200 francs. Ett eventuellt överskott torde blifva väl behöfligt för oförutsedda utgifter, hvilka, ehuru ofta förekommande, vi dock ej ansett oss böra i budgetförslaget upptaga.

*) Denna underhållsskyldighet åligger församlingen såsom följd af en mottagen donation på 10,000 francs.

Det för kyrkogerningens bestånd och utveckling ytterligare nödiga anslaget af allmänna medel är således, enligt förestående budgetsförslag för år 1893 2,550 francs eller i svenskt mynt ungefär 1,836 kronor; från och med år 1894 och *tillsvidare* är det kronor (864 + 1,836 =) 2,700. Paris den 29 November 1892.

J. HEMBERG.

Edv. Jensen.

Gustaf Nordling.

D. Herlofson.

O. W. Schmidt.

Henrik Lindberg.

Paris den 10 december 1892.

Till

Hans Excellens, Herr Ministern för Utrikes Ärendena.

Sedan jag till åttlydnad af Eders Excellens i skrifvelse N:r 67 af den 22 juni innevarande år gifna föreskrift delgifvit kyrkorådet vid svenska kyrkan i Paris innehållet af ofvannämnde skrifvelse, har jag från detsamma emottagit en till Kongl. Maj:t ställd underdånig ansökan, hvaruti den begäran om beviljande af understöd, som redan förlidet år framställdes, ånyo upprepas dock denna gång — till följd af delvis ändrade gynsammare förhållanden — med ett något förminskadt belopp. I det jag har äran härmed till Eders Excellens' benägna pröfning och vidare förfogande öfverlemna denna ansökan, innehållande alla de skäl, som tala för anslaget beviljande, och hvaruti på ett, enligt min åsigt, uttömmande sätt de invändningar, som inom Riksdagen gjorts emot detta understöd, bemötas, skall jag tillåta mig ödmjukligen anföra, att jag i alla hänseenden delar de af kyrkorådet framställda åsikter.

Må det vara mig medgifvet att, äfven från min ståndpunkt, få uttala den på kännedom om härvarande förhållanden grundade uppfattning om omöjligheten af att uppställa en jemförelse mellan svenska kyrkan i Paris och någon församling i hemlandet. Den svenska kyrkan i Paris har för sin tillkomst att tacka nästan uteslutande den svenska härvarande kolonien, som genom tillvägabringandet af byggnadsfonden — ungefär 200,000 francs — gjorde en uppoffring, som icke endast är sällspord och storartad, men som vittnar både om den djupa känsla kolonien eger för sin religion, och om det varma intresse, den hyser för de många mindre väl lottade landsmän, som — bosatta i främmande land — innerligen och sannt sätta värde på att i sin egen kyrka kunna samlas till gudstjenst. Kyrkan öfverlemnades till och mottogs af *svenska staten*. Denna beaktansvärda omständighet innebär, att kyrkan är afsedd icke endast att fylla ett religiöst behof för koloniens invånare, men att den står öppen jemväl för alla de svenskar eller skandinaver, hvilka såsom resande endast kortare tid uppehålla sig här, och hvilka aldrig bidraga till fyllande af kyrkans behof. Häruti ligger emellan Sophiakapellet och hvilken som helst församling i Sverige en skilnad, som hvarken kan glömmas eller bortdiskuteras.

Att låta församlingen i Paris ensam bära denna börda torde vara väl mycket be-
gärdt, och det är endast genom statsbidrag, som detta missförhållande kan rättas.

Om det bidrag, som af kolonien årligen lemnas, icke synes särdeles stort, torde
ihågkommas, förutom det att den nuvarande generationens offervillighet i särdeles grad
tagits i anspråk vid kyrkans uppförande, att sedermera ganska betydliga belopp blifvit
skänkta af här bosatta landsmän — bland annat för att betäcka utgifterna vid kyrkans
reparation — en post, som på grund af här rådande dyrhet uppgår till dryga summor.

Det förtjenar att omnämnas, att åtskilliga andra länder lemna statsbidrag af icke
obetydlig storlek för deras kyrkor i Paris. För att icke tala om ryska, engelska och
amerikanska kyrkorna, hvars förhållanden, väsentligen på grund af de respektive kolo-
niernas förmögenhetsvilkor, äro alltför olika våra för att lämpa sig till jmförelse, skall
jag endast nämna, att den rumäniska kyrkans inköp kostade den rumäniska staten emellan
7—800,000 francs och att omkostnaderna vid gudstjenstens förrättande o. s. v. utgöra
emellan 16—18,000 francs årligen, hvilka bestridas af offentliga medel. Den grekiska
kyrkan uppbyggdes med medel samlade genom privat subskription, hvilken dock icke
länge behöfde fortgå, då en grekisk bankir på en gång tecknade $1\frac{1}{2}$ million. Gre-
kiska staten har dock förbundet sig att af de till ungefärligen 30,000 francs årligen upp-
gående kostnaderna för kyrkans underhåll och gudstjenstens upprätthållande betäcka den
del, som ej kan åstadkommas genom subskription. Det finnes ingen af dessa kyrkor, till
hvilken binda sig så gamla och djupa traditioner som den svenska; denna sanning har
ofta och med varmt erkännande uttalats af härvarande protestantiska presterskap. Att
vidmakthålla denna tradition åligger väl närmast staten. Att utsätta sig för, att svenska
kapellet måste stängas, ifall icke enskild hjälp kan åstadkommas, skulle — enligt mitt
förmenande — utöfva en inverkan, hvars följder kunde komma att sträcka sig mycket
längre, än man föreställer sig.

De invändningar, som i Kammaren blifvit hemtade från utgiftspunkten angående in-
ventariers och grafvars underhåll, hafva af kyrkorådet bemötts på ett sätt, som icke for-
drar vidare yttrande från min sida.

Jag anser mig, på grund af ofvanstående, böra på det enträgnaste förorda kyrko-
rådets underdåniga ansökan om erhållande af årligt statsbidrag till svenska kyrkan i
Paris, till belopp af 2,700 kronor.

Fr. Due.

Till

Hans Excellens, Herr Ministern för Utrikes Ärendena.

Stockholm.

Då svenska församlingen i Paris genom hennes kyrkoråd hos Konungen ånyo begärt nådig proposition till nästa Riksdag 1) för 1893 om ett ytterligare anslag af 1,836 kronor till fyllande af brist i församlingens budget och 2) för 1894 om dels fortsatt utgående af redan beviljade 864 kronor till lönefyllnad åt församlingens pastor, dels 1,836 kronor till nyss angifna ändamål; då vidare denna förnyade begäran är i nämnda kyrkoråds underdåniga skrifvelse så fullständigt och på ett så öfvertygande sätt motiverad, att dervid näppeligen något kan vara att tillägga; och då slutligen Kongl. Maj:ts minister i Paris för saken afgifvit ett varmt och synnerligen behjertansvärdt förord; anser jag mig, till svar på Eders Excellens' remiss af ifrågavarande ärende, endast behöfva återropa hvad omförmälda handlingar innehålla jemte en erinran om hvad jag redan för ett år sedan angående samma ärende meddelat och ännu mer om hvad jag vid årets lagtima riksdag under öfverläggningen derom den 5 April i första kammaren yttrat, då jag nu på det lifligaste och med bästa hopp om framgång i alla afseenden tillstyrker bifall till den anspråkslösa hjälp, om hvilken här är fråga och som måste anses för en obetydlighet i jemförelse med de bidrag, som af andra med Sverige jemförliga stater för kyrkliga ändamål lemnas åt deras landsmän i Frankrikes hufvudstad. Likväl har, mig veterligen, ingen der bosatt främmande koloni för sina kyrko- och fattigvårdsangelägenheter sjelf gjort så stora uppföringar som den svenska, och ingen der organiserad protestantisk församling under 200 års tid intagit en så märklig och framstående plats som den lilla svenska församlingen. Bevisen för att så är finnas framlagda såväl i de skrifter, som blifvit från vederbörande målsmän i Paris till Eders Excellens öfversända, som ock i mitt ofvan återropade yttrande till första kammarens protokoll, der de för en hvar äro tillgängliga. Skulle det väl då kunna vara vårt lands representation värdigt att för afhjelpandet af tillfälliga behof vägra ett bistånd, som enligt all sannolikhet efter några få år blifver obehöfvt?

I förevarande fall är det ju dessutom icke fråga om ett direkt statsanslag, utan endast om användande af redan tillgängliga medel. Jag föreställer mig nämligen, att Kongl. Maj:t om, såsom jag hoppas, nådigt afseende fästes vid den gjorda framställningen, hos riksdagen nu liksom vid innevarande års början äskar bemyndigande att för det anmälda behofvet tillsvidare använda en del af det ända till 11,000 kronor uppgående årliga öfverskottet af sådana hyresmedel, som inflyta från det svenska ministerhotellet i Konstantino-

pel. Att just anlita denna tillgång synes mig vara så mycket mer lämpligt, som den helt och hållet har ett kyrkligt intresse att tacka för sin uppkomst. Det är nämligen icke svenska staten, som byggt ifrågavarande ministerhotel, utan det har blifvit uppfördt af medel, som på 1760-talet insamlades genom kyrkokollekter och andra frivilliga bidrag ej blott i Sverige utan inom hela det protestantiska Europa. Dessa medel uppgingo till så stort belopp, att de förslogo både till det ursprungliga ändamålet eller uppförandet af en svensk kyrka såsom ett slags skyddshem för alla protestanter under dåvarande muhamedanska förföljelser och till ett hotel såsom bostad åt den svenska beskickningen. Under sådana förhållanden må det väl icke kunna anses vara för mycket begärdt att nu få bruka en ringa del af de stora besparingarne till förmån för en annan i brydsamma omständigheter försatt svensk församling, som i Paris märkvärdigt nog under det sjuttonde och adertonde århundradet till följd af ett särskildt privilegium kunnat gifva förtryckta trosförvandter af alla nationer samma skydd, som den obetydliga svenska församlingen i Konstantinopel någon tid senare kunde lemna samma trosförvandter inom det turkiska riket.

Men jag behöfver ej vara vidlyftig i en »jelfklar sak. Innan jag avslutar min skrivelse, må det dock tillåtas mig att med några få ord bemöta en anmärkning, som vid i fråga varande ärendes behandling inom Riksdagens andra kammare den 7 sistlidne April gjordes af en mycket framstående ledamot, då han yttrade: »Jag tror ej, att man äfven bland de små och fattiga församlingarna (i Sverige) skall kunna finna någon, som slipper undan med ett så litet bidrag som 900 kronor; det är icke heller ådagalagdt, att denna (pariser-) församling är så fattig eller dess innevånare så få, att den ej *kan* bidra med högre belopp.» Denna anmärkning af den högt aktade talaren innehåller ett dubbelt misstag. Ty för det första hafva vi ganska många församlingar här i landet, som till kyrkliga ändamål betala mindre än 900 kronor årligen, och för det andra är det verkligen tillfullo ådagalagdt, att den svenska församlingen i Paris, som består af 250 människor och bland dessa nära tre fjerdedelar fattiga tjenarc, *icke kan* bidra med högre belopp, än det som för närvarande utgår, helst när man tager i betraktande, hvilka dryga afgifter för landsmäns fattigvård de mera bemedlade församlingsledamöterna ständigt få vidkännas. Hela den anställda jembörelsen torde för öfrigt vara föga lämplig. Man bör nämligen icke förbise, att kyrkoetablissemnet i Paris mindre afser att bilda en i vanlig mening svensk kyrkoförsamling derstädes än att vara ett slags kyrklig missionsstation, från hvilken både andlig och lekamlig hjälp i rikt mått kommer de många svenskar, synnerligast af arbetsklassen, som under längre eller kortare tid uppehålla sig i den stora hufvudstaden, tillgodo. Så uppfattas saken äfven af andra stater, när de frikostigt understödja *sina* kyrkliga anordningar på platsen med penningebidrag, bredvid hvilka, såsom jag redan anmärkt, det nu hos oss begärda är en obetydlighet.

Upsala den 30 December 1892.

A. N. Sundberg.